Hakkaa päälle!

Ratsumieskillan julkaisu

6/2026

Perinneammunnat

Pohjoismaiset kiltapäivät 2027

Ratsuväen perinnetyötä vuodesta 1962

Perinneaseet pääosassa

Kenraalinradalla

Ratsumieskillan perinteiset syysammunnat pidettiin lauantaina 3. lokakuuta. Tuttuun tapaan paikkana oli Vesivehmaan Kenraalinrata ja kumppaneinamme litin Asehistoriallisen seuran jäseniä. Asearsenaali oli varsin moninainen, vaikka painottui vanhempiin sotilasaseisiin.

Mosin-Nagant oli viidellä patruunan makasiinilla varustettu pulttilukkoinen kivääri, mitä keisarillisen Venäjän armeija käytti vuodesta 1891 alkaen. Ase tunnettiin nimellä kolmen linjan kivääri ja sitä valmistettiin aikanaan useita miljoonia. Näistä jäi I maailmansodan jälkeen perintö, josta kehitettiin useita modernisoituja malleja. Niistä kolme oli esillä ja testattavana Vesivehmaalla.

Mosin–Nagant m/91. Kuva: Swedish Army Museum
4 kg | 1308 mm | 7,62x54R | suomalaiset mallit 7,62x53R

Kolmen linjan perilliset

Puna-armeijalle kehitettiin kivääristä versio, mikä tunnettiin tyyppinä m/91-30. Sen päävalmistajat olivat Tulan ja Ishevskin asetehtaat. Alussa valmistui aseita muutama satatuhatta vuosittain, mutta 1930-luvun lopulla vuosittain noin 1,3 miljoonaa.

II maailmansodan käynnistyttyä tuotannon huippuvuosi oli 1942, jolloin niitä valmistui yli kolme miljoonaa. Sen jälkeen määrät laskivat, kun valmistettiin yhä enemmän konepistooleja.

Mosin-Nagant m/91-30. Kuva: Firearms outlet Canada
4 kg | 1290 mm | 7,62x54R

Ensin pystykorva

Myös Suomeen oli jäänyt vanhoja m/91 kivääreitä ja niiden osia. Jälkimmäisiä hankittiin myös ulkomailta. Uusittu ase sai nimen m/28 ja tunnetaan edelleenkin ”pystykorvana”. Suojeluskuntajärjestö valmisti niitä omalla asepajallaan noin 33 000 kappaletta. Aseessa oli uusi piippu sekä etutähtäin. Se oli suojattu korvakkeilla, mistä lempinimi tuli. Alkuperäisen valmistajan merkit hiottiin pois ja myös puuosat puhdistettiin, hiottiin ja lakattiin.

Pystykorva m/28. Kuva: Sako
4,88 kg | 1187 mm | 76,62x53R

Pystykorva oli myös ”Kollaan niittomiehenä” tunnetun Simo Häyhän työkalu talvisodassa.

Sitten Ukko-Pekka

Puolustusvoimillakin nähtiin tarvetta omaan, uusittuun versioon m/91:stä. Kivääriin ei tullut mitään merkittäviä teknisiä muutoksia, mutta tukkia uudistettiin Komiteatyön tuloksena siihen tuli enemmän pistooliperämallia ja hihnalle neljä eri kiinnityskohtaa. Tämä edesauttoi kuljettamista, riippuen etenikö taistelija kävellen, hiihtäen, pyörällä vai ratsain.

Ukko-Pekka. Kuva: Sako
4,5 kg | 1187 mm | 76,62x53R

Asemalli tunnettaan nimellä ”Ukko-Pekka”. Tällä haluttiin kunnioittaa presidentti P. H Svinhufvudia, joka vielä ikämiehenäkin osallistui ampumatapahtumiin, usein suojelukuntaväkipelin vormussa.

Erilaisia kaliipereja

Vesivehmaalla oli esillä myös muutamia harvinaisempia sotilaskivääримalleja, joita käytettiin ennen lännen maiden asevoimissa.

Remington 1917 (P17) kaliiperi oli 30-06. Tätä käyttivät amerikkalaiset länsirintamalla. Remingtonin lisäksi asetta valmisti Winchester. Kivääriä valmistettiin aikanaan noin 1,75 miljoonaa. Brittien pääase länsirintamalla 1308 kaliiperin Springfield.

Remington P17 30-60. Kuva: Armémuseum, Stockholm
4,2 kg | 1180 mm | 76,2x63

Sveitsiläinen karabiini Scmidt-Rubin K11 on hieman harvinaisempi ase täkäläisillä ampumaradoilla. Kaliiperikin on vähemmän yleinen 7,5 x 55. Ase kehitettiin lyhyemmäksi kivääriksi mm. ratsuväelle ja tykistölle, joille edeltäjä m/1889 oli hankala käyttää. Aseessa oli ns. suoravetolukko ja lisäksi se oli tarkka ja valmistusjälki laadukasta. Tuotannossa se oli vielä 1930-luvulle saakka.

Scmidt-Rubin K11. Kuva: Canada’s Gun Shop
4,5 kg | 1300 mm | 7,5x53,5/7,5x55.

Ns. Ruotsin Mauseriksi kutsutulla kiväärillä kaliiperi oli vieläkin pienempi, 6,5 x 55. Ase on modernisoitu m/96 mallista. Uudistuksessa mm. lyhennettiin piippua noin 14 senttiä. Husqvarnan tekemää vanhempaa mallia tuotiin aikanaan Suomeenkin. Uudempi teki maihinnousun 1980-luvulla, kun Norma ja Lapua alkoivat tehdä riittävän iskuenergian omaavaa patruunaa, jolloin se kelpasi myös hirvestykseen. Ylijäämäaseita myytiin varsin edulliseen hintaan.

Ruotsin Mauseri. Kuva: Armémuseum, Stockholm
4,0 kg | 1220 mm | 6.5x55.

Tuttu tv:stä

Tapahtumassa oli mukana sen verran myös nuorempia osanottajia, joille Suomi-konepistooli oli tuttu vain television itsenäisyyspäivän vakio-Tuntemattomasta.

Suomi-konepistoolin lipastaminen ja ase valmiina ammuntoihin.

Moni pääsi kokeilemaan, miten sarjat lähtivät. Toinen mukana ollut ikoninen ase oli Ukko-Mauser, mutta näiden historiaan palataan myöhemmin jossain tulevassa jäsenkirjeessä.

Vasemmalla 9x19 mm pistoolin patruunoita. Rasia päivätty 10.8.1936. Tuoretavaraa siis. Kaikkihan muistavat, että ammunnoissa tulee suojata korvat.

Pelkästään menneessä ei päivän aikana pysytty, vaan nykypäivääkin oli testattavana. Lähinnä viranomaiskäytössä olevat AR15 9 millin konepistooliversiona ja Tikka Tactical A1 308. Jälkimmäinen on yleinen poliisien tarkka-ampujien käytössä monessa maassa.

Tikka T3x TACT A1. Kuva: Tikka
4,2-4,8 kg | 1187 mm | 308 Win + muita

Timo Taavila ampuu tarkkuuskivääreillään.

Aistien sinfoniaa

Puolen päivän retki Vesivehmaalle antoi hienojen ampumakokemusten lisäksi myös herkkuja kaikille aisteille. Kun kokenut erämies keittää kunnon nokipannukahvit oikeista muruista, on se ihan muuta kuin hiesuisesta jauhosta suodatinpannussa valutettu.

Silmäkarkkia oli värikäs maa- ja puuruska Kenraalinradan tienoilla.

Ja sen tuntemus, kun 30-06 potkaisee olkapäähän...

Kun kuulee Suomi-konepistoolin rallattavan (kuulosuojattunakin) on se jotain muuta kuin tv:n tai äänikirjan kuiskinta.

Kun puolenkymmentä kivääriä lauennut, on mehevä ruudintuoksu lähes käsinkosketeltavaa.

Teksti: Matti Hilska
Kuvat, ellei toisin mainittu: Jussi Sainio

Pohjoismaiset kiltapäivät

Pohjoismaiset kiltapäivät kalenteriin -
Vuoden 2027 Pohjoismaiset kiltapäivät järjestetään Norjassa

Vuoden 2027 Pohjoismaisten kiltapäivien valmistelukokous pidettiin viikolla 41. Kejvikin tukikohdassa Kristiansandissa eteläisessä Norjassa. Varuskunta on pääosin kodinturvajoukkojen kasarmialueena.

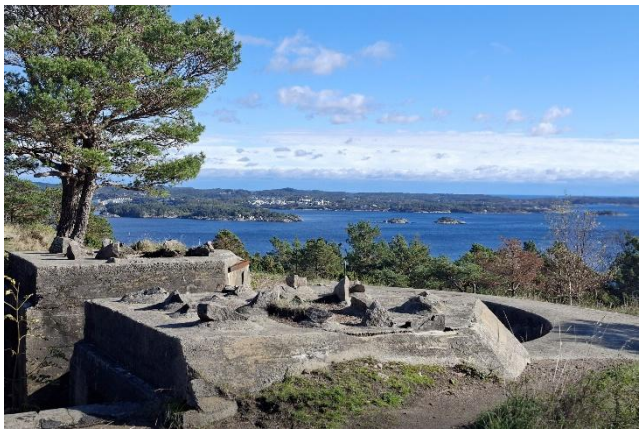
Norjalainen veljesjärjestö on suunnitellut historiapainotteiset kiltapäivät ampumakilpailuja kuitenkaan unohtamatta. Ohjelmassa on tutustumista toisen maailmansodan aikaiseen rannikkotykistöön ja muun muassa saksalaisten paikalliseen Gestapo-päämajaan Kristiansandissa.

Kejvikin varuskunnassa tulijat ottaa vastaan Spitfire-hävittäjä

Ohjelma tarkentuu marraskuun lopussa, jonka jälkeen tiedotetaan lisää.

Paikallinen arkisto toimi Gestapon päämajana Kristiansandissa. Nyt siellä toimii museo. Kristiansandissa on kauniit rannikkomaisemat.

Kiltapäivät järjestetään 9.-11.6.2027. Alustavasti 8.6. ja 11.6. ovat matkustuspäivät, ja nykyisen matkasuunnitelman mukaan lennämme Kristiansandiin Kööpenhaminan kautta.

Majoitus Kjevikin varuskunnassa tapahtuu kahden hengen huoneissa, eikä lukkoja tarvitse ottaa mukaan. Ruokailut tapahtuvat varuskunnan ruokalassa, jossa myös pidetään juhlaillalliset perjantaina 10.6.2027.

Siirtymiset tapahtuvat kiltapäivillä linja-autoilla, mutta parilla kohteella liikuttaessa on huomattavia korkeuseroja, jotka on syytä ottaa huomioon liikkumisessa.

Hakkaa päälle!

Varaa kalenteristasi päivät 8.-11.6.2027

Osallistumismaksu on sama kuin viime vuonna Ruotsissa eli 400,00 € hengeltä. Lentolippujen hinnat selviävät vasta, kun lopulliset matkajärjestelyt tehdään helmi-maaliskuussa.

Liiton toimistolle voi tehdä vielä ilman sitoutumista ennakkoilmoittautumisen sähköpostilla mpkltoimisto@mpkl.fi tai tehdä tiedusteluja toiminnanjohtajalle tai viestintäsihteerille. Tavoittelemme 30-35 osallistujaa edustamaan Suomea.
Sitovat ilmoittautumiset tarvittavine osallistujatietoineen tehdään Webropol-sovelluksen kautta keväällä.

Teksti ja kuvat:
Ari Pakarinen
MPKL:n toiminnanjohtaja

Perinnekomentaja ratsailla

Hämeen aluetoimiston päällikkö evl Kimmo Alesmaa nousi ratsun selkään Takkulan ratsastuskeskuksessa 16.10. 2026.

Evl Kimmo Alesmaa on myös Hämeen Ratsujääkäripataljoonan perinnekomentaja. Perinnekomentajan potretti otettiin yhdessä Timon (Alvarssin) kanssa.

Evl Kimmo Alesmaa ja Timo. Kuva: Pekka Särkiö

Hennalan varuskunnan upseerit perustivat Lahden ratsastajat -seuran 1939 ja toiminta siirtyi 60 vuotta sitten vuonna 1966 Hennalasta Takkulaan.

Pekka Särkiö

Tapahtumakalenteri 2027

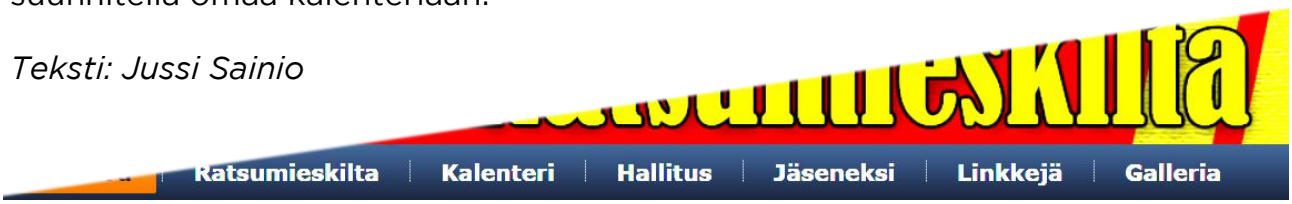
Vuodenvaihde lähestyy ja on aika päivittää Ratsumieskillan nettisivuilla olevaa Tapahtumakalenteria. Ensi vuoden kalenteri julkaistaan joulukuussa. Nyt kalenterissa on kuluvan vuoden loppu ja ensi vuoden alustava kalenteri.

Uutena ominaisuutena 2027 tapahtumakalenterissa on oikeanpuoleisessa sarakkeessa oleva linkki, josta pääsee tapahtumajärjestäjän sivuille tutustumaan tarkemmin tapahtuman sisältöön tai muuhun informaatioon. Perinteiseen tapaan tapahtumat on jaettu kahteen osaan: *Ratsumieskillan tapahtumat ja sidosryhmien tapahtumat.*

Tapahtumakalenteria päivitetään sitä mukaa, kun uusia tapahtumia ilmaantuu. Päivityksen päiväys näkyy kalenterin jokaisen sivun alareunassa.

On tärkeää, että ilmoitat mielenkiintoisista tapahtumista osoitteella jussi.sainio@phnet.fi, kun saat tietoa ratsumiehiin, hevosiin, sotahistoriaan ja aiheeseen liittyviin luentoihin. Näin kaikki Ratsumieskillan jäsenet voivat suunnitella omaa kalenteriaan.

Teksti: Jussi Sainio

Hakkaa päälle!

Toimituskunta
Matti Hilska mattihilska@phnet.fi
Jussi Sainio jussi.sainio@phnet.fi

Aineistot: Word, jpg, png

Kannen kuva: Jussi Sainio

Kornetti Korpela aselajiesittelyssä

Vanhoja vitsejä ratsumiesten maailmassa

Syyskuu oli alullaan. Varuskunnan puissa näkyi jo keltaisia ja punaisia lehtiä. Kornetti Korpela ajatteli jo enemmän tulevaisuuttaan. Lujan päätöksen jäämisestä sotilasuralle, hän oli jo tehnyt. Kuinka pitkälle hänellä oli mahdollisuus edetä, sen aika näyttäisi. Siviilipuolen tärkeimpänä tavoitteena oli löytää nainen ja perustaa perhe. Morsianehdokas hänellä oli ollut jo pitkään, mutta vastakaikua ei ollut vielä riittävästi. Oli hän kuitenkin huomannut neiti Elviira Korhosen hieman lämmenneen…

Liikavarvasta Kornetti Korpela hoiti linimentillä ja jalkakylvyillä, jos saunassa käyntiä sillä nimellä voi kutsua. Jalka tuli edelleen perässä ja toinen saapas oli numeroa isompi.

Tänään tiistaina oli ohjelmassa alokkaille kranaatinheittimen esittely ja toiminta sen kanssa. Tulevat ratsumiehet saisivat näin käsityksen tästä tehokkaasta aseesta. Käytössä oli 81 mm kranaatinheitin mallia 81 krh/35. Onneksi ilma oli aurinkoinen ja kornetti Korpela uskoi harjoituksen menevän sujuvasti. Ratsumiehet kokoontuivat harjoituskentälle ja Krh-eskadroonan kersantti ilmoittautui Korpelalle. Ilmoituksen tehnyt kersantti tulisi toimimaan harjoituksen kouluttajana. Kersantti Mäenpää otti alokkaat komentoonsa.

Alokkaille esiteltiin ensin laite ja sen käyttö taistelutilanteessa. Kornetti Korpela seurasi harjoitusta istuen kentän laidalla puuta vasten. Syysaurinko lämmitti mukavasti ja hän kuuli koulutuksen äänet ja kuinka ollakaan, hän nukahti. Alokkaat vaihtoivat tehokkaasti asemia ja heidän päähänsä alkoi muodostua kuva kranaatinheittimen käytöstä.

Harjoituksen keskeytti kenttälounas, joka tuotiin harjoitusalueelle. Pakit kolisivat ja hiljainen keskustelu kantautui kornetti Korpelan korviin. Korpela oli syönyt tukevan aamiaisen ja hänellä ei ollut suurempaa nälän tunnetta, joten hän päätti jättää ruokailun väliin. Puolen tunnin jälkeen harjoitus jatkui ja jonkin ajan kuluttua kornetti Korpela päätti poiketa sotilaskodissa kahvilla. Kuinka ollakaan, kornetti Korpelan päiväunien kohde oli tiskin takana myymässä kahvia. Syntyi pieni keskustelu, jonka lopetti Elviiran komento – seuraava! Kornetti Korpela palasi harjoitusalueelle juotuaan kahvit.

Päivällisajan lähestyessä koulutusta antanut kersantti tuli tekemään kornetti Korpelalle ilmoituksen harjoituksen päättymisestä. Kornetti Korpela komensi eskadroonan miehet kolmiriviin ja ilmoitti, että nyt olisi kysymysten aika.

Harjoitus oli mennyt hyvin, mutta alokas Mähösellä oli kysymys. Mähösellä oli vakaa tavoite päästä reserviupseerikouluun, joten tietoihin ei saanut jäädä isoja aukkoja. Alokas Mähönen nosti kätensä pystyyn. - Alokas Mähönen, olkaa hyvä.

”Koulutuksen aikana on tullut hyviin esiin käsite koro. Kranaatinheittimestä käytetään nimitystä korohoro, niin mikähän tuo horo on…

Jussi Sainio